

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym

Przewodniczący sędzia Lidia Lenartowicz

Protokolant sekr. sądowy Marta Karwowska

Po rozpoznaniu w dniu 05 kwietnia 2022r. w Toruniu

na rozprawie sprawy

z wniosku J. O. (1)

z udziałem P. M. (1)

o ustalenie kontaktów z małoletnim O. B. (1)

postanawia

1. ustalić iż wnioskodawczyni J. O. (1) będzie realizowała swoje kontakty z małoletnim O. B. (1), ur. (...), s. P. M. (1) i R. B. (1) poprzez możliwość wysyłania małoletniemu dwa razy w miesiącu listów lub smsów oraz będzie miała możliwość realizowania kontaktów telefonicznych z małoletnim dwa razy w miesiącu w każdą drugą i czwartą niedzielę miesiąca w godzinach 17:00-18:00 na numer telefonu małoletniego,
2. oddalić wniosek w pozostałej części,
3. uznać, iż wnioskodawczyni i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt III Nsm 1346/20

Uzasadnienie do postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 05.04.2022r.

W dniu 02.10.2020r. J. O. (1) złożyła w tutejszym sądzie wniosek o ustalenie jej kontaktów z mał. O. B. (1). Chciała realizować swoje kontakty z wnukiem w każdą ostatnią niedzielę miesiąca w godzinach od 12.00 do 16.00 – spotkania te realizowałyby bez obecności matki dziecka P. M. i poza miejscem zamieszkania małoletniego. Ponadto wnioskodawczyni chciała mieć możliwość codziennej rozmowy telefonicznej z wnukiem po godz. 16.00 oraz chciała spędzać z O. każdego roku jeden tydzień wakacji letnich w miesiącu lipcu – bez obecności matki dziecka, a spotkania realizowałyby w swoim miejscu zamieszkania w S. przy ul. (...).

W punkcie 2 wniosku J. O. wносиła o zabezpieczenie wniosku poprzez umożliwienie jej codziennej rozmowy telefonicznej z wnukiem po godz. 16.00 – do czasu prawomocnego zakończenia przedmiotowego postępowania.

W uzasadnieniu wniosku J. O. wyjaśniła, iż jest babcią mał. O. B. (1). Jej syn R. B. (1), a ojciec mał. O. B. zmarł w dniu 14.02.2022r. Po pogrzebie wnioskodawczyni przez tydzień mieszkała u uczestniczki P. M. (1) i przekazała jej łącznie 1200 zł z przeznaczeniem na potrzeby wnuka oraz dodatkowo wysyłała dobrowolnie po 100 zł miesięcznie na O..

Od lipca 2020r. uczestniczka nie zgadza się na kontakty osobiste lub telefoniczne wnioskodawczyni z wnukiem. J. O. kupiła O. telefon komórkowy, ale P. M. uniemożliwia synowi korzystanie z tego telefonu. W ocenie wnioskodawczyni matka małoletniego jest do niej bez powodu negatywnie nastawiona. Do tej pory mał. O. chętnie spotykał się z babcią. Wnioskodawczyni kocha wnuka i chciałaby mieć możliwość stałego z nim kontaktu oraz przekazywać

mu prezenty. Pracowała jako nauczyciel w szkole podstawowej i zawsze miała dobry kontakt z dziećmi. W ocenie wnioskodawczynie uregulowanie przez sąd jej kontaktów z wnukiem będzie zgodne z jego dobrem. O. ma obecnie (...) lat i wnioskodawczynie chciałaby spotykać się z nim w dniu jego imienin i urodzin.

W odpowiedzi na wniosek z dnia 03.12.2020r. P. M. wniosła o jego oddalenie częściowo tj. odnośnie codziennych kontaktów telefonicznych wnioskodawczynie z mał. O. B. oraz tygodniowego pobytu małoletniego u babci w miesiącu lipcu. Natomiast wyraziła zgodę na osobiste kontakty wnioskodawczynie z wnukiem raz w miesiącu – miały się jednak one odbywać w jej obecności w miejscu publicznym.

W uzasadnieniu pisma P. M. wskazała, iż do dnia 29.09.2020r. wnioskodawczynie spotykała się z mał. O. B. regularnie i tak często jak sobie tego życzyła.

Najczęściej spotykała się z wnukiem przy grobie jego ojca i kazała dziecku robić zdjęcia przy pomniku zmarłego. Sytuacja zmieniła się, gdy P. M. wystąpiła do notariusza o dokonanie aktu poświadczenia dziedziczenia po zmarłym R. B..

J. O. rościła sobie prawo do udziału w spadku po zmarłym synu. Wobec braku testamentu spadek po zmarłym R. B. na mocy ustawy odziedziczyły jego dzieci – w skład masy spadkowej wchodziły liczne nieruchomości.

Po śmierci R. B. jego matka J. O. z córką i zięciem – I. i D. M. wtargnęli do domu zmarłego i wywieźli z niego sprzęt budowlany, antyki i meble. W dniu 11.11.2020r. wnioskodawczynie siłą wtargnęła do mieszkania P. M. i oskarżała ją, że zabiła jej syna. Po tym zajściu pisała smsy do brata uczestniczki. Gdy R. B. przebywał w ciężkim stanie w zakładzie (...) w B. – wnioskodawczynie kazała się

mał. O. B. modlić za ojca bo inaczej on umrze.

P. M. nigdy nie oczekiwała wsparcia materialnego ze strony J. O. – płaciła ona w imieniu syna R. alimenty na wnuka. Wnioskodawczynie przekazała małoletniemu pieniądze na pierwszą komunię i na urodziny.

M.. O. nie lubi babci i nie lubił jej nawet wtedy gdy żył jego ojciec.

Pomiędzy małoletnim a wnioskodawczynią nie ma żadnej więzi.

O. nie chce jeździć do babci ani z nią rozmawiać przez telefon.

Zdarzało się, że w rozmowach z wnukiem J. O. oskarżała jego matkę za śmierć R. B. oraz za marnowanie majątku zmarłego.

Chłopiec przeszedł traumę w związku z chorobą ojca i jego śmiercią.

Uczestniczka z synem odwiedzają regularnie grób R. B..

Ze względu na powyższe P. M. zgadzała się na spotkania J. O. z

mał. O. B. w każdą ostatnią niedzielę miesiąca na terenie T. i w obecności matki dziecka.

Na rozprawie w dniu 15.01.2021r. J. O. podtrzymała w całości złożony wniosek o ustalenie jej kontaktów z mał. O. B.. Wnosiła o ustalenie tych kontaktów przez sąd w każdą ostatnią niedzielę miesiąca w godzinach od 12.00 do 16.00 na terenie T. bez obecności matki dziecka, przez tydzień w miesiącu lipcu oraz o kontakty telefoniczne z małoletnim raz w miesiącu w niedzielę.

Uczestniczka P. M. zgadzała się na kontakty wnioskodawczynie z wnukiem w każdą ostatnią niedzielę miesiąca w godzinach od 12.00 do 16.00, ale w jej obecności oraz na kontakty telefoniczne J. O. z małoletnim raz w miesiącu w niedzielę. Uczestniczka nie zgadzała się na wyjazd O. do babci na tydzień w miesiącu lipcu.

Na rozprawie w dniu 15.01.2021r. strony zawarły ugodę odnośnie zabezpieczenia kontaktów wnioskodawczyni J. O. z mał. O. B. w ten sposób, że do czasu prawomocnego zakończenia przedmiotowego postępowania

J. O. miała mieć prawo do kontaktu telefonicznego z wnukiem w każdą drugą niedzielę miesiąca o godz. 19.00 na numer telefonu mał. O. B..

Uczestniczka została zobowiązana do podania wnioskodawczyni w terminie 7 dni informacji o zmianie numeru telefonu małoletniego. Ponadto strony zobowiązały się do powstrzymywania się od wygłaszania negatywnych komunikatów o sobie wzajemnie w obecności małoletniego.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 15.01.2021r. umorzono postępowanie odnośnie wniosku J. O. o zabezpieczenie jej kontaktów z mał. O. B.. Powyższe postanowienie uprawomocniło się z dniem 23.01.2021r.

Na rozprawie w dniu 30.12.2021r. wnioskodawczyni J. O. domagała się ustalenia swoich kontaktów z mał. O. B. w każdą ostatnią niedzielę miesiąca w godzinach od 12.00 do 17.00 na terenie miasta T.. Chciała też mieć możliwość rozmów telefonicznych z wnukiem na urodziny czy święta.

Uczestniczka P. M. wniosła o oddalenie wniosku. Wskazała, iż mał. O. B. nie chce widywać się z babcią i nie chce odbierać od niej telefonów.

Małoletni ostatni raz widział wnioskodawczynię 01.07.2021r. Babcia dzwoni do wnuka w każdą drugą niedzielę miesiąca. W trakcie tych rozmów wypytuje O. o biżuterię matki, twierdzi że zmieni mu imię oraz oświadczyła że przeniesie grób jego ojca. Uczestniczka nie jest w stanie zmusić (...) - letniego syna wbrew jego woli do kontaktów z babcią J. O..

Na rozprawie w dniu 05.04.2022r. wnioskodawczyni J. O. podtrzymała w całości złożony wniosek tj. wносиła o ustalenie kontaktów z

mał. O. B. w jedną niedzielę w miesiącu w godzinach od. 12.00 do 16.00 oraz możliwość rozmów telefonicznych z małoletnim raz lub dwa razy w miesiącu.

Uczestniczka P. M. wniosła o oddalenie wniosku w całości.

M.. O. B. nadal nie chce spotykać się z babcią i odbierać od niej telefonów.

W dniu 19.01.2022r. wnioskodawczyni po raz kolejny przesłała matce małoletniego obraźliwe pismo deprecjonujące ją jako matkę. J. O. przesyła wnukowi co miesiąc pieniądze i tylko w takiej sytuacji małoletni zgadza się z nią rozmawiać.

W swoim telefonie ma wpisaną babcię pod hasłem „wiedźma”. Wnioskodawczyni nadal zarzuca P. M. że zagarnęła majątek po jej zmarłym synu R. B..

Oczekuje, iż w trakcie każdej jej wizyty w T. mał. O. będzie z nią chodził na cmentarz na grób ojca. Uczestniczka chodzi z synem na grób ojca w dzień jego śmierci, dzień ojca oraz w dzień urodzin R. B.. W jej ocenie nie można zmuszać O. do dodatkowych wizyt na grób ojca – bo małoletni w traumatyczny sposób przeżył chorobę i jego śmierć.

Sąd ustalił i zważył co następuje :

Małoletni O. B. (1) urodził się (...) i jest dzieckiem ze związku nieformalnego P. M. (1) i R. B. (1). Pożycie rodziców małoletniego miało burzliwy charakter – dochodziło między nimi do rozstań i pojednań. Na początku 2014r. zamieszkali oddzielnie. M.. O. pozostawał pod nieprzerwaną opieką matki. Kontakty R. B. z synem zostały ustalone przez sąd i były modyfikowane – ze względu na brak porozumienia w tej kwestii między rodzicami małoletniego. Ojciec małoletniego był osobą uzależniona od (...) i

2 razy w roku wpadał w tzw. (...) i wymagał pomocy medycznej.

Przed śmiercią ojca małoletniego wnioskodawczyni J. O. regularnie spotykała się z wnukiem. W czasie pobytu R. B. w szpitalu na oddziale intensywnej terapii, a następnie w Zakładzie (...) w B. wnioskodawczyni przyjeżdżała do T. 2 razy w miesiącu, nocowała u P. M., a następnie wspólnie jeździły odwiedzić ojca małoletniego. W tym okresie J. O. (1) płaciła alimenty na O. w imieniu jego ojca i wspomagała rodzinę wnuka. Po śmierci R. B. relacje matki i babki małoletniego uległy pogorszeniu. Wnioskodawczyni oskarżała P. M. o przyczynienie się do śmierci syna i o kradzież przedmiotów z jego domu. Matka małoletniego miała żal do wnioskodawczyni, iż wspólnie z córką i zięciem wywieźli maszyny budowlane, antyki i meble z domu R. B.. Z uwagi na brak testamentu spadek po zmarłym R. B. odziedziczyło na podstawie ustawy jego dwoje dzieci – w tym

mał. O. B.. Między stronami dochodziło do wymiany smsów o obraźliwej treści.

J. O. ostatni raz widziała wnuka w lipcu 2020r. Od tego czasu ma z nim wyłącznie kontakt telefoniczny zgodnie z postanowieniem o zabezpieczeniu wydanym w przedmiotowej sprawie. Nawet w trakcie rozmów telefonicznych wnioskodawczyni nie potrafi rozmawiać z wnukiem, nie wie jaki są zainteresowania O. i kto jest jego najlepszym kolegą. W trakcie rozmów ciągle wspomina zmarłego ojca małoletniego, twierdzi że przeniesie grób syna z T. do R. i zarzuca O. zbyt rzadką obecność na grobie ojca. W tej sytuacji małoletni nie chce rozmawiać z babcią i nie chce się z nią spotykać.

Z opinii biegłych z OZSS SO w T. w dnia 26.08.2021r. wynika, że na przebieg kontaktów J. O. z mał. O. B. zawsze miał wpływ konflikt jaki występował między jego rodzicami. Wnioskodawczyni chroniła i nadal chroni pamięć zmarłego syna oraz negowała jego problem z uzależnieniem od alkoholu.

W trakcie choroby ojca małoletniego P. M. okazała wsparcie J. O. w tej trudnej sytuacji. Po śmierci R. B. między babką a matką małoletniego powstał konflikt na tle majątkowym odnośnie dziedziczenia po zmarłym.

W ocenie biegłych J. O. powinna się powstrzymać od manipulowania wnukiem, ingerowania w jego życie i wtajemniczania go w sprawy dorosłych.

Działania jakie podejmuje względem O. są dla niego krzywdzące i zaburzają jego poczucie bezpieczeństwa. Wnioskodawczyni jawnie okazuje w rozmowach z wnukiem swoją niechęć wobec jego matki. W ocenie biegłych J. O. powinna radykalnie zmienić swoją postawę wobec wnuka ponieważ jej obecnie postępowanie nie pozwala, aby nawiązała ona bliską i serdeczną relację z małoletnim.

Powinna ona zaprzestać porównywania O. do zmarłego ojca i powstrzymać się od krytykowania jego wyglądu i wyników w nauce.

Biegli zwrócili uwagę, iż mał. O. B. bardzo przeżył chorobę i śmierć ojca. Natomiast postawa babki nie pozwala mu poradzić sobie ze śmiercią rodzica i przeżyć we własny sposób żałobę. Chłopiec ma wsparcie matki, brata oraz dziadków macierzystych. Natomiast jego więź z babcią J. O. jest rozluźniona i kształtuje się w sposób nieprawidłowy. Wnioskodawczyni powinna podjąć i ukończyć terapię u psychologa lub psychoterapeuty, której celem byłoby odbudowanie prawidłowych relacji z wnukiem. Do tego czasu w opinii biegłych niewskazane byłyby jakiegokolwiek kontakty wnioskodawczyni z wnukiem, nawet w obecności osoby trzeciej. Dopiero po pomyślnym zakończeniu terapii J. O. mogłaby się spotykać z wnukiem raz w miesiącu na kilka godzin oraz mieć z nim kontakt telefoniczny – w zależności od potrzeb dziecka. Nie byłyby wskazane ustalenie tych kontaktów w okresie wakacyjnym.

Z opinii uzupełniającej biegłych z OZSS SO w T. z dnia 17.02.2022r. wynika, że J. O. nadal dąży do zdyskredytowania matki dziecka P. M. przed Sądem. Skorzystała ona z kilku wizyt u psychologa, ale nadal nie potrafi zrozumieć, że do jej postępowanie zniechęca O. do spotkań z nią.

W ocenie biegłych o efekcie terapeutycznym terapii można byłoby mówić dopiero wtedy, gdyby spotkania wnioskodawczyni z psychologiem odbywały się raz w tygodniu przez dłuższy czas. Na obecnym etapie, wskazane byłoby aby wnioskodawczyni wysłała do wnuka wiadomości, w których nie krytykowałaby jego matkę i informowała małoletniego o sprawach dorosłych.

Ponadto mogłaby mieć stały kontakt telefoniczny z wnukiem.

W ocenie biegłych, mając na względzie dobro mał. O. B. nie zachodzą podstaw do ustalenia osobistych kontaktów wnioskodawczyni z wnukiem.

Dowód : - zeznania wnioskodawczyni J. O. k. 142 verte

- zeznania uczestniczki P. M. k. 142 verte

- zdjęcia mał. O. B. k. 5-7

- odpis aktu urodzenia i zgonu R. B. k.8-9

- odpis aktu urodzenia mał. O. B. k.10

- odpis aktu małżeństwa J. O. k.12

- pisma procesowe wnioskodawczyni k.16,36-51,65-77,101-103,123-127

- wywiady kuratorów zawodowych k. 53-57

- odpowiedź na wniosek k. 25-26

- opinia biegłych z OZSS SO w T. z dnia 26.08.2021r. k.89-94

- dokumentacja medyczna J. O. k.115-120,139-141

- opinia uzupełniająca biegłych z OZSS SO w T. k.130-132

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań wnioskodawczyni J. O. (1) i uczestniczki P. M. (1), które uznano za wiarygodne, gdyż były spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie, w odpowiednim zakresie, w stosownych dokumentach urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Stosownie do treści z art. 230 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne przytoczone w pismach procesowych, w części w jakiej nie zostały zakwestionowane przez stronę przeciwną, gdyż nie budziły

wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w

odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym

zgromadzonym w sprawie.

Sąd uznał również za wiarygodny dowód z pisemnych opinii biegłych z Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów w T., albowiem

twierdzenia w nich zawarte były logiczne, spójne i rzeczowe.

Biegłe są specjalistami w dziedzinie psychologii, a ich wiedza, bezstronność i doświadczenie nie budziły żadnych wątpliwości. Opinie wydane przez biegłych były przejrzyste, sporządzone przez kompetentne osoby, które po przedstawieniu metod badawczych dokonały omówienia wyników badań, a następnie w sposób jasny i konkretny sformułowały wnioski będące odpowiedzią na przedstawione biegłym w postanowieniu dowodowym pytania. Ponadto twierdzenia te znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale zebranym w sprawie, który Sąd uznał za wiarygodny.

Przechodząc do rozważań prawnych należy stwierdzić, że stosownie do treści art. 113 § 1 kro niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów, a zgodnie z art. 113§ 2 kro kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej.

Na mocy art. 113¹ § 1 kro jeżeli dziecko przebywa stale u jednego rodziców, sposób utrzymywania kontaktów z dzieckiem przez drugiego z nich rodzice określają wspólnie, kierując się dobrem dziecka i biorą pod uwagę jego rozsądne życzenia, a w braku porozumienia rozstrzyga sąd opiekuńczy.

Należy podkreślić, iż nadrzędną przesłanką w postępowaniu w sprawach o kontakty jest dobro małoletniego dziecka.

Pierwszoplanową wartością każdego rozstrzygnięcia o kontaktach z dzieckiem jest bowiem jego – a nie rodziców czy innych osób – dobro. Akcentowanie w sprawie interesów własnych i własnego prawa nie buduje właściwych relacji z dzieckiem, nie sprzyja także budowaniu poczucia zaufania w relacjach między samymi rodzicami. Problem sprowadza się do uświadomienia rodzicom, że jak najpełniejsza realizacja prawa do kontaktów z dzieckiem ma służyć nie rodzicom, a dziecku. (por.: Komentarz do spraw rodzinnych, pod red. Jacka Ignaczewskiego, LexisNexis, wyd. 1 z 2012r., str. 112).

Natomiast stosownie do treści art. 113 z 6 kro przepisy oddziału

dotyczącego kontaktów z dzieckiem stosuje się odpowiednio do kontaktów

rodzeństwa, dziadków, powinowatych w linii prostej, a także innych osób jeżeli sprawowały one przez dłuższy czas pieczę nad dzieckiem.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego sąd uznał, iż zachodzą podstawy do ustalenia kontaktów wnioskodawczyni

J. O. z mał. O. B. (1).

Ze względu na powyższe w pkt. 1 postanowienia ustalono, iż wnioskodawczyni J. O. (1) będzie realizowała swoje kontakty z mał. O. B. (1) w następujący sposób :

- wnioskodawczyni będzie miała możliwość wysyłania małoletniemu dwa razy w miesiącu listów lub smsów oraz będzie miała możliwość realizowania kontaktów telefonicznych z małoletnim w każdą drugą i czwartą niedzielę miesiąca w godzinach 17-00 do 18.00 na numeru telefonu małoletniego.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności dwie opinie wydane przez biegłych Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów Sądu Okręgowego w T. nie dały sądowi podstaw do ustalenia w chwili obecnej osobistych kontaktów wnioskodawczyni J. O. z mał. O. B..

Dotychczasowa postawa wnioskodawczyni w stosunku do wnuka doprowadziła do tego, iż (...) O. nie chce się spotykać z babcią. J. O. pomimo kilku wizyt u psychologa nadal nie potrafi nawiązać w prawidłowy sposób kontaktu z wnukiem. Rozmowy z chłopcem wykorzystuje do dyskredytowania matki dziecka oraz ciągłego wspomniania zmarłego ojca R. B.. Sąd podzielił stanowisko biegłych, że dopiero dłuższa terapia psychologiczna – przy wizytach raz w tygodniu może

uzmysłować wnioskodawczyni w jaki sposób powinny przebiegać jej kontakty z wnukiem, aby były one dla obu stron korzystne i uwzględniały potrzeby O..

Mając na względzie dobro dziecka sąd nie widział podstaw, aby zmuszać małoletniego do osobistych kontaktów z babcią raz w miesiącu.

Zgodnie z sugestią biegłych sąd ustalił kontakty wnioskodawczyni J. O. z mał. O. B. w formie pisemnej tj. dając jej możliwość wysyłania dwa razy w miesiącu listów lub smsów do małoletniego oraz w formie telefonicznej – możliwość w każdą drugą i czwartą niedzielę przeprowadzania rozmów telefonicznych z wnukiem w godzinach 17.00 – 18.00 na numer telefonu małoletniego.

W punkcie 2 postanowienia oddalono wniosek w pozostałej części.

W punkcie 3 o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 paragraf 1 kpc.